

Хромченко О. В.

Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова

**ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП ШКІЛЬНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ
(10–12 КЛАСИ): ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКЛАДАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Впровадження останнього етапу шкільної реформи в Україні для учнів 10–12 класів, відомої як концепція «Нова українська школа (Міністерство освіти і науки України, 2020), кардинально змінює підходи до викладання іноземних мов та створює численні виклики для освітньої спільноти.

Найбільш значущими є концептуальні зміни в парадигмі навчання, що передбачають перехід від традиційного предметно-орієнтованого до компетентнісного підходу. Іноземна мова більше не розглядається як ізольований предмет, а стає інструментом для формування ключових компетентностей учнів через інтеграцію мовного та предметного навчання за методикою CLIL (Coyle, Hood, & Marsh, 2010).

Особливого значення набуває індивідуалізація та диференціація навчання, оскільки в одній групі можуть навчатися учні з різними рівнями володіння мовою та освітніми потребами (Richards & Rodgers, 2014). Це вимагає від учителів створення адаптивних програм та індивідуальних траєкторій мовного розвитку.

Структурні виклики реформи пов'язані з профілізацією старшої школи, яка передбачає адаптацію мовних курсів до гуманітарного, природничого та технологічного напрямів (Бех, 2019). Це потребує міждисциплінарної координації та інтегрованого навчання.

Зміна структури навчального процесу – впровадження курсів за вибором, факультативів та проєктної діяльності іноземними мовами – вимагає нових методичних рішень (Johnson, 2017). Додатково, підготовка

учнів до зовнішнього незалежного оцінювання нового формату (НМТ) створює додаткове навантаження на вчителів.

Методичні виклики стосуються оновлення змісту навчання: включення актуальних тем сучасності, глобальних проблем, використання автентичних матеріалів та цифрових ресурсів, а також формування медіаграмотності засобами іноземної мови (Council of Europe, 2018). Важливим є і впровадження інноваційних технологій: змішаного та дистанційного навчання, використання штучного інтелекту, адаптивних платформ і гейміфікації (Richards & Rodgers, 2014).

Кадрові виклики залишаються одними з найсерйозніших. Підготовка та перепідготовка вчителів, оволодіння новими методиками та розвиток міждисциплінарних навичок потребують значних ресурсів і часу (Бех, 2019). Особливо актуальним є підвищення рівня володіння іноземними мовами самих педагогів для реалізації навчання предметного контенту іноземною мовою.

Не менш важливими є ресурсні виклики: матеріально-технічне забезпечення, доступ до сучасних підручників, цифрових ресурсів та Інтернету, створення мовних лабораторій. Водночас організаційні питання – формування груп за рівнем володіння мовою, координація розкладу між профільними класами, забезпечення наступності з вищою освітою – створюють додаткові труднощі (Міністерство освіти і науки України, 2020).

Система оцінювання знань також зазнає змін. Впровадження формувального оцінювання, портфоліо, проєктних робіт та критеріїв оцінки компетентностей потребує переосмислення традиційних підходів. Водночас підготовка учнів до нових форматів НМТ та міжнародних сертифікаційних іспитів робить навчальний процес більш комплексним (Council of Europe, 2018).

Незважаючи на численні виклики, реформа відкриває перспективи для розвитку іншомовної освіти: створення національних стандартів

володіння іноземними мовами, розбудова мережі спеціалізованих мовних шкіл, інтеграція з європейськими освітніми програмами (Бех, 2019).

Таким чином, реформа старшої школи в Україні створює складний комплекс викликів для викладання іноземних мов, що потребують системного вирішення. Успішне впровадження можливе за умови поетапного підходу з пілотним тестуванням, створення методичних рекомендацій, залучення міжнародних експертів та належного фінансування. Ключовим фактором є готовність педагогічної спільноти до змін та інтеграція в європейський освітній простір відповідно до стандартів CEFR (Council of Europe, 2018). Такий підхід дозволить не лише подолати існуючі бар'єри, а й підвищити якість іншомовної освіти в Україні.

Список використаних джерел

1. Бех, І. (2019). *Компетентнісний підхід у сучасній українській школі*. Київ: Педагогічна думка.
2. Council of Europe. (2018). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
3. Coyle, D., Hood, P., & Marsh, D. (2010). *CLIL: Content and language integrated learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Johnson, K. (2017). *An introduction to foreign language learning and teaching* (3rd ed.). London: Routledge.
5. Міністерство освіти і науки України. (2020). *Нова українська школа: Концептуальні засади*. Київ: МОН.
6. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and methods in language teaching* (3rd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.